

Školní vzdělávací program

Obor: 7941 K / 81, Gymnázium 8-leté

Učební osnovy pro nižší stupeň vzdělávání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Zeměpis

Platnost: od 2.9.2024

Charakteristika vyučovacího předmětu zeměpis

Obsahové vymezení:

Zeměpis je na naší škole chápán jako předmět studující krajinnou sféru, soubor přírodního prostředí a lidské společnosti na planetě. Zabývá se vzájemnými interakcemi společenských, technických a přírodních jevů i procesů na Zemi. Jeho největší úlohou je objasňování vazeb mezi lidskou společností a přírodou kolem nás. Je velmi důležitou součástí Standardu v základním školství. Základem předmětu je všeobecná zeměpisná orientace v současném světě. Zároveň má i neopominutelnou funkci v regionálním přístupu k řešení problémů v krajině.

Základní osnovou výuky předmětu jsou kapitoly: Přírodní obraz Země, Regiony světa, Společenské a ekonomické prostředí, Životní prostředí na Zemi, Česká republika, Terénní výuka o praktické dovednosti žáků.

Základní formou výuky je výklad učiva, doplňovaný prací žáků s atlasem, prací s internetem, referáty na aktuální témata a exkurzemi do terénu.

Časové a organizační vymezení:

Zeměpis je na nižším gymnáziu dotován v každém ročníku dvěma hodinami týdně. Zeměpis je vyučován z větší části ve specializované učebně, dále pak b učebně PT a v kmenových třídách. Odborná učebnice je nově vybavena počítačem připojeným k internetu, dataprojektorem, videorekordérem a zpětným projektorem. V každém ročníku je možnost provádět exkurze.

Používané učebnice:

Ve výuce jsou používány atlasy a učebnice zeměpisu pro nižší gymnázium akreditované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení – učitel:

- Vede žáky k využívání odborné literatury a dalších vhodných informačních zdrojů.
- Klade žákům jasně formulované otázky.
- Podněcuje žáky k prezentaci referátů na aktuální téma.
- Vede žáky k používání správné zeměpisné terminologii

Kompetence k řešení problému- učitel

- Zadává žákům problémové úlohy.
- Pomáhá žáky směřovat ke kvalitním zdrojům informací při řešení úkolu.
- Podporuje žáky při řešení problému v návaznosti na ostatní vyučované předměty.
- Vede žáky k cílené argumentaci při prezentaci jejich názorů.

Kompetence komunikativní-učitel:

- V průběhu vyučování vytváří vhodné podmínky pro vzájemnou komunikaci.
- Vede žáky k dobrému verbálnímu a písemnému projevu.
- Dbá na rozvoj komunikativních dovedností žáků

Kompetence sociální a personální – učitel:

- Respektuje individualitu každého žáka.
- Vede žáky k samostatnému plnění zadaných úkolů.
- Zadává žákům úkoly vhodné ke skupinové práci.
- Podporuje týmovou práci v průběhu výuky.
- Pozornost věnuje jak nadaným, tak slabším žákům.

Kompetence občanské- učitel:

- Vede žáky ke studiu krajinné sféry.
- Zabývá se vzájemnými interakcemi společenských, technických a přírodních jevů i procesů na Zemi.
- Objasňuje vazby mezi lidskou společností a přírodou.
- Vede žáky k ekologickému myšlení.
- Dohlíží na vhodné chování žáků ve škole a při akcích pořádaných školou

Kompetence pracovní- učitel:

- Podněcuje žáky k využívání získaných znalostí a dovedností při přípravě na budoucí studium.
- Pomáhá žákům při osvojování práce s moderní technikou (GPS,...).
- Dbá na zásady bezpečnosti při práci v učebnách i při exkurzích mimo školu.

Kompetence digitální- žák:

- Ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby.
- Využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti.
- Samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešení, problém použít.
- Získává, vyhledává, kriticky posuzuje data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Zpravuje a sdílí data, informace a digitální obsah- k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: Prima

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		Regionální zeměpis		
lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na mapě světadílů, jejich části a oceány seřadí světadílů a oceány podle rozlohy		VMEGS Objevujeme Evropu a svět	
		Amerika		
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa	vymezí a na mapě ukáže jednotlivé části Ameriky	poloha, rozloha, rozdělení Ameriky		
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa	porovná historický vývoj Anglosaské a Latinské	osídlování, kolonizace, dekolonizace Ameriky	MV Etnický původ	Dějepis

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich v konkrétních vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	Ameriky na mapě lokalizuje významné místopisné pojmy, zhodnotí jejich polohu a popíše vztahy mezi nimi	místopis Ameriky		
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry	přičlení jednotlivé typy vegetace k typům podnebí			

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných států kontinentu	definuje pojem supervelmoc objasní jedinečné postavení USA ve světové politice a ekonomice posoudí vliv různých faktorů na rozmístění a rasovou pestrost obyvatelstva Latinské Ameriky	zeměpis USA a Kanady zeměpis a regiony Latinské Ameriky		Anglický jazyk Francouzský jazyk
		Afrika		
vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	na mapě lokalizuje významné místopisné pojmy, zhodnotí jejich polohu a popíše vztahy mezi nimi	poloha, rozloha, místopis a členění Afriky		
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti,	vyjmenuje vegetační a podnebné pásy na území Afriky, zhodnotí jejich	povrch, podnebí, vodstvo, fauna a flóra Afriky obyvatelstvo, politické a		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>předpoklady pro rozvoj</p> <p>analyzuje vliv kolonialismu na současné dění v Africe navrhne efektivní formy pomoci Africe vysvětlí důsledky epidemie AIDS pro Afriku</p>	<p>hospodářské poměry v Africe regiony Afriky</p> <p>kolonizace a dekolonizace Afriky, problémy Afriky</p>	<p>MKV Kulturní diferenciacce Etnický původ</p>	
		Austrálie a Oceánie		
<p>vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu</p>	<p>s využitím mapy zhodnotí polohu Austrálie a Oceánie na mapě lokalizuje části Oceánie posoudí faktory ovlivňující rozmístění obyvatelstva Austrálie</p>	<p>poloha, rozloha Austrálie a Oceánie přírodní poměry, obyvatelstvo a ekonomika Austrálie Oceánie – Melanésie, Mikronésie a Polynésie</p>		Anglický jazyk

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		Polární kraje		
<p>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní poměry</p>	<p>na mapě vymezení polární oblasti</p> <p>na přiměřené úrovni vybere společné a rozdílné znaky obou polárních oblastí</p>	<p>Arktida a Antarktida – vymezení, přírodní podmínky, objevování, možnosti využití</p> <p>srovnání polárních oblastí</p>	<p>EV Lidské aktivity Problémy životního prostředí</p>	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: Sekunda

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		Asie		
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	na mapě zjednodušeně ukáže hranici Asie s Evropou a Afrikou na mapě lokalizuje významné místopisné pojmy, zhodnotí jejich polohu a vztahy mezi nimi	poloha, rozloha Asie členění a místopis Asie		
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní	vysvětlí vznik hlavních pohoří v Asii	povrch Asie		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	posoudí vliv monzunového a vnitrozemského klimatu na život v daných regionech	podnebí Asie		
		Regiony Asie		
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	na přiměřené úrovni popíše vývoj palestinsko-izraelského konfliktu	středomořské státy Asie		Dějepis
porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	posoudí vliv těžby ropy na životní úroveň a politické poměry v oblasti Perského zálivu analyzuje příčiny ekonomického rozvoje „asijských tygrů“ porovná základní charakteristiky Číny a Indie, analyzuje příčiny rozdlů s pomocí mapy zhodnotí přírodní podmínky Japonska	státy Perského zálivu asijských tygrů Čína a Indie Japonsko		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	porovná základní rysy ekonomiky Japonska a USA			
		Evropa		
rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	na mapě lokalizuje krajní body evropské pevniny porovná členitost Evropy s ostatními světadíly	poloha, rozloha, horizontální a vertikální členitost Evropy	VMEGS Objevujeme Evropu a svět	
vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	na mapě lokalizuje významné místopisné pojmy, zhodnotí jejich polohu a vztahy mezi nimi popíše geologický vývoj Evropy zhodnotí podíl georeliéfu na ekonomickém	místopis Evropy geologie Evropy, geomorfologické celky		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	potenciálu evropských regionů			
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich	porovná klimatické charakteristiky různých oblastí Evropy s klimatem ČR porovná lesnatost různých částí Evropy, uvede příčiny rozdílů	podnebí, vodstvo Evropy vegetace Evropy		
zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich	posoudí odlišnost vývoje v komunistických a demokratických zemích Evropy po druhé svět. válce vysvětlí příčiny vzniku	historický vývoj Evropy po druhé světové válce	VMEGS Jsme Evropané	Občanská výchova Dějepis

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	evropských integračních uskupení	EU, NATO		
<p>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<p>vyjmenuje hlavní náboženské a jazykové skupiny v Evropě</p> <p>roztřídí evropské země do skupin dle ekonomické vyspělosti</p> <p>porovná významné evropské státy dle základních geografických kritérií</p>	<p>obyvatelstvo Evropy</p> <p>hospodářství evropských zemí</p> <p>regiony a modelové státy Evropy</p>	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické	vyhledá aktuální statistické údaje o			

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	evropských státech a vysvětlí rozdíly			

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: Tercie

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	různými způsoby popíše polohu ČR a porovná ji s vybranými státy světa	Zeměpis ČR poloha, rozloha, hranice ČR	VMEGS Jsme Evropané	
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	vysvětlí odlišnosti geologického vývoje České vysočiny a Karpat	povrch		Biologie
rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou	posoudí vliv polohy a povrchu na charakteristiku klimatu v různých místech ČR analyzuje příčiny vzniku	podnebí		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</p>	<p>povodní uplatňuje zásady bezpečného chování při ohrožení povodněmi</p>	<p>vodstvo</p>		<p>Fyzika</p>
<p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	<p>vysvětlí důsledky změn vegetačního pokryvu v ČR</p>	<p>vegetace, lesy a jejich význam</p>		<p>Biologie</p>
<p>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat</p>	<p>vyhledá na mapě nejvýznamnější přírodní chráněná území a doloží jejich</p>	<p>ochrana přírody v ČR, národní parky, CHKO, NPR</p>	<p>EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	
<p>organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů</p>	<p>rozdělí obyvatelstvo ČR do kategorií dle pohlaví, národnosti, víry, věku a ekon. aktivity porovná vybraná členění populace a urbanizaci ČR s významnými státy</p>	<p>obyvatelstvo ČR – vývoj počtu obyvatelstva</p>		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Evropy a světa pyramidy obyvatelstva ČR vyvodí příčiny změn přir. přírůstku po 2. světové válce	přirozený přírůstek rozdělení obyvatelstva, sídla		Matematika
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapě kraje ČR a vyjmenuje jejich vybrané kompetence na mapě lokalizuje významné místopisné pojmy, zhodnotí jejich polohu a vztahy mezi nimi	administrativní členění ČR místopis ČR		Občanská nauka

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	vyjmenuje zásadní důsledky hosp. transformace po roce 1989 rozliší regiony ekonomicky úspěšné a regiony s vážnými sociálními problémy uveče významné komodity exportu a importu ČR	ekonomika ČR – historický vývoj, průmysl, zemědělství doprava, zahraniční obchod		
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	na mapě lokalizuje regiony významné pro cestovní ruch, zhodnotí předpoklady regionů pro další rozvoj turistiky	cestovní ruch		
lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	porovná kraje ČR podle základních geografických ukazatelů	regiony (kraje) ČR		Občanská nauka
		Karlovarský kraj		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	různými způsoby vymezí místní region a analyzuje klady a zápory jeho polohy	vymezení, hranice		
hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	doloží jedinečnost místního regionu v rámci ČR vyjmenuje zásadní sociální a ekonomické problémy navrhne možnosti řešení výše uvedených problémů	přírodní podmínky, obyvatelstvo a hospodářství (potenciál a bariéry rozvoje) kraje		
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	posoudí výhody a nevýhody bydlení v různých částech kraje	Karlovy Vary územní rozvoj města, základy územního plánování, urbanizační plány města		
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	pozorováním v terénu doloží, k jakým změnám došlo v okolí Karlových Varů po roce 1989	Terénní cvičení územní rozvoj města, základy územního plánování	MV Práce v realizačním týmu OSV Kreativita	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

Ročník: Kvarta

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
		Země jako vesmírné těleso		
zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	jednoduše vysvětlí teorii velkého třesku a vznik sluneční soustavy odliší různé typy objektů ve sluneční soustavě objasní jedinečnost Země ve sluneční soustavě porovná základní parametry Země s ostatními planetami vyjmenuje mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí přínos výzkumu vesmíru pro lidstvo	vesmír Slunce, planety, měsíce rozměry a základní vlastnosti Země kosmický výzkum a jeho dějiny		Fyzika Matematika
prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí	popíše tvar Země, uvede důkazy její kulatosti vyjmenuje základní pohyby Země a Měsíce včetně jejich důsledků	tvar Země, vývoj názorů na tvar Země oběh Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy, oběh Měsíce kolem Země, rotace		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
a organismů	objasní princip pásmového času s použitím atlasu řeší jednoduché výpočty času	Měsíce kolem osy, slapové jevy kalendář pásmový čas, datová hranice		Dějepis
		Kartografie		
používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	a na globusu lokalizuje místo na mapě dle vysvětlí pojmy glóbus, mapa využívá měřítko k jednoduchým výpočtům vzdáleností na mapě zadaných zem. souřadnic zjistí zem. souřadnice libovolného místa na mapě rozlišuje mapy dle měřítko a obsahu	glóbus, mapa měřítko poledníky, rovnoběžky, zeměpisná poloha obsah mapy, polohopis, výškopis, smluvené značky, vysvětlivky	VMEGS Objevujeme Evropu a svět	Matematika
organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních	čte základní informace z map v atlase a turistické mapy popíše jednoduše trasu vyznačenou v mapě	Školní atlas, turistické a tématické mapy	MV Práce v realizačním týmu	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
zdrojů				
		Přírodní sféra		
porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<p>vyjmenuje hlavní složky přírodní sféry, popíše rozdíly mezi nimi</p> <p>popíše vnitřní stavbu Země</p> <p>zjednodušeně vysvětlí teorii deskové tektoniky a její důsledky</p> <p>vyjmenuje vnitřní a vnější činitele</p> <p>vysvětlí příčiny vzniku vybraných pohoří</p> <p>přiřadí vybrané tvary reliéfu k činitelům, kteří je vytvářejí</p> <p>vyjmenuje základní půdní typy a zhodnotí jejich úrodnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady změn povrchu činností člověka v okolí bydliště a školy 	<p>složky přírodní sféry</p> <p>geologický vývoj, stavba Země</p> <p>desková tektonika, vulkanismus, seizmická činnost, horotvorné procesy eroze, vnější činitelé – atmosférické vlivy, tekoucí voda, ledovce, chem. zvětrávání, činnost člověka a živých organismů</p> <p>pedosféra, půdní typy, vznik půd</p>	<p>EV Základní podmínky života</p> <p>EV Vztah člověka k prostředí</p>	
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy	roziší pojmy počasí a podnebí	složení atmosféry, počasí, podnebí		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	vyjmenuje podnebné pásy posoudí vliv klimatu na život lidí v různých klim. oblastech popíše rozdělení vody na Zemi vysvětlí pojmy oceán, moře, záliv, průliv, průplav a uvede jejich příklady objasní vliv oceánských proudů na podnebí posoudí možnosti ekonomického využití konkrétních řek a jezer ve vztahu k trvale udržitelnému životu vyjmenuje vegetační pásy, vyhledá pro ně typické zástupce fauny a flóry vysvětlí souvislost mezi různými typy klimatu a typy vegetace	podnebné pásy a jejich charakteristika rozdělení a význam vodstva na Zemi světový oceán, pohyby oceánské vody vodstvo na pevnině – řeky, jezera, ledovce, podpovrchová voda, mokřady vegetační pásy a stupně		
		Socioekonomická sféra		
posoudí na přiměřené úrovni prostorovou	vysvětlí příčiny nárůstu počtu obyvatel na Zemi	vývoj počtu obyvatel na Zemi porodnost, úmrtnost, přirozený	MKV Etnický původ Multikulturalita	

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
<p>organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p>	<p>vyhledá údaje o počtu obyvatel konkrétního státu či regionu vysvětlí rozdíly v přirozeném přírůstku vyspělých a zaostalých zemí definuje na přiměřené úrovni pojmy rasa a národ doloží neplatnost rasistických a xenofobních názorů vyjmenuje světová náboženství popíše zásadní rozdíly mezi světovými náboženstvími aplikuje rozdělení obyvatelstva dle věku, národnosti a víry na populaci ČR a významných států světa porovná významné státy světa dle charakteristik</p>	<p>přírůstek rozdělení obyvatelstva dle věku, rasy, národnosti, víry, ekonomické aktivity rozmístění obyvatelstva na Zemi územní pohyb obyvatelstva</p>	<p>Kulturní diference</p>	
	<p>obyvatelstva ze zadaných údajů vypočte hustotu zalidnění regionu analyzuje příčiny rozdílné hustoty zalidnění</p>			<p>Matematika</p>

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	v různých regionech světa rozlišuje pojmy migrace, emigrace, imigrace vyvodí hlavní příčiny vnitrostátní a mezistátní migrace			
posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	odliší venkovská a městská sídla posoudí výhody života ve městě a na venkově objasní hlavní funkce sídel a jeho jednotlivých částí	urbanizace městská a venkovská sídla vnitřní struktura sídla		
zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	vyjmenuje základní sektory ekonomiky lokalizuje na mapě hlavní oblasti těžby a spotřeby paliv ve světě	odvětvová struktura ekonomiky těžba a spotřeba nerostných surovin		
porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	vyvodí hlavní lokalizační faktory vybraných průmyslových a zemědělských výrobníků porovná strukturu výroby elektrické energie ve	průmysl a energetika, zemědělství, doprava, služby		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	<p>vybraných zemích posoudí vliv přírodních podmínek na charakter zemědělské výroby v různých regionech světa porovná výhody a nevýhody jednotlivých typů dopravy na mapě lokalizuje hlavní oblasti cestovního ruchu ve světě a rozliší u nich převládající typy turistiky zařadí sv. regiony</p>	<p>cestovní ruch</p>		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	k bohatému Severu či chudému Jihu vyjmenuje základní znaky vyspělých a zaostalých regionů navrhne efektivní formy pomoci zaostalým zemím	ekonomická vyspělost světa, Sever x Jih, mezinárodní humanitární pomoc		
		Životní prostředí, krajina		
porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	vyjmenuje typy krajin posoudí potenciál krajiny pro hospodářské využití	krajina, typy krajiny, funkce krajiny, potenciál	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Biologie
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	rozlišuje přírodní a kulturní krajinné složky posoudí význam jednotlivých složek v krajině	Ekosystémy, jejich složky a funkce		Občanská nauka
		Terénní cvičení		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	v okolí školy rozliší různé typy krajiny a její složky, vyhledá hranice mezi složkami v krajině vyhledá změny, ke kterým došlo v krajině místního regionu v nedávné době posoudí vliv přírodních složek krajiny na rozvoj a prostorové uspořádání obce	pozorování krajiny, typy krajin, vývoj krajiny kvalita životního prostředí místního regionu		
aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	v terénu vyhledá příklady nevhodných zásahů člověka do krajiny navrhne opatření vedoucí k omezení poškozování životního prostředí navrhne alternativní možnosti ekonomického využití místní krajiny s ohledem na trvale udržitelný rozvoj	základy územního plánování možnosti ekon. využití krajiny		
uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na	definiuje trvale udržitelný rozvoj uvede základní příčiny globálního oteplování a narušování ozonoféry a	trvale udržitelný rozvoj a jeho význam vliv člověka na kvalitu ovzduší, vodstva a půdy		

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
životní prostředí	možné důsledky těchto procesů porovná vliv různých druhů výroby a dopravy na životní prostředí	vliv průmyslu, zemědělství a dopravy na životní prostředí		
		Ochrana člověka při živelných pohromách		
uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	posoudí pravděpodobnost výskytu různých živelných pohrom v místě bydliště jmenuje zdroje, ze kterých se lze dozvědět o hrozícím nebezpečí jmenuje důležitá telefonní čísla pro tísňové volání	živelné pohromy (zemětřesení, povodně, klimatické katastrofy, sesuvy, požáry) chování v krizových situacích	OSV Sebepojetí, Sebepoznání Psychohygiena Hodnoty a postoje	
		Politický zeměpis		
porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	přiřadí k významným zemím světa a k ČR základní politickou charakteristiku uvede rozdíly v běžném životě občana demokratické a totalitní	nezávislé státy, závislá území, formy vlády, demokracie a diktatura, federace a unitární stát	VDO Občanská společnost a stát	Občanská nauka

<u>Očekávaný výstup</u>	<u>Školní výstup</u>	<u>Učivo</u>	<u>Tématické okruhy průřezových témat</u>	<u>Mezipředmětové vztahy</u>
	země vyjmenuje hlavní integrační seskupení ve světě a cíle jejich činnosti, rozhodne, zda je ČR jejich členem	mezinárodní politické a ekonomické integrace (OSN, EU, NATO, OPEC)		
lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	na mapě světa lokalizuje ohniska napětí posoudí na přiměřené úrovni příčiny a možné důsledky regionálních konfliktů	ohniska napětí, separatismus, terorismus		